

L'Estatut Valencià de totes i tots els valencians

El procés de reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana ens permetia pensar en una nova transició cap a una democràcia plena i, particularment, en el cas del nostre País, significava una segona oportunitat per a corregir el principal error que va marcar l'Estatut del 1982: la indefinició en alguns punts i la manca de participació real i efectiva de la societat valenciana en la seua elaboració. La proposta de reforma, però, tal com s'ha dut a terme, no ha comptat amb aquesta desitjada participació, de manera que entitats, sindicats i partits que representen milers de valencianes i valencians no han vist recollides les demandes que en el seu moment es van presentar. El resultat ha estat per això mateix un projecte insuficient que continua perpetuant l'ambigüitat i la fragmentació social al País Valencià.

Després de l'acceptació a tràmit al Congrés del Diputats del text aprovat a les Corts Valencianes, observem amb preocupació la involució en determinats aspectes que a la llarga es poden traduir en un augment de la crispació social i en greus mancances que impossibilitaran un complet funcionament democràtic de la política valenciana. Ens referim a dues qüestions ben concretes: el reconeixement de la unitat de la llengua i la supressió de la barrera electoral del 5%.

En el primer cas, cal recordar la recent polèmica al voltant del nom de la llengua, alimentada precisament per la falta de concreció del nostre document marc. En aquest sentit, veiem amb preocupació com el nou Estatut no només no aclareix la qüestió, sinó que alimenta la confusió i l'ambigüitat fent constants referències a "l'idioma valencià". A més, el nou text cau en contradicció quan afirma que s'adoptaran les decisions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, però en canvi no recull el seu darrer dictamen, on es reconeix la unitat lingüística amb doble denominació. Per tant, simplement demanem que es complisca de manera explícita allò que s'infereix de l'acceptació dels criteris de l'AVL, l'autoritat universitària i acadèmica, les resolucions de diversos tribunals... i que no aparega el terme "idioma valencià", sinó "valencià", una denominació no excloent, tradicional i més estesa.

També observem amb preocupació el manteniment de la barrera electoral del 5%, aspecte que ens fa ser la comunitat autònoma amb el sistema electoral menys representatiu de l'Estat espanyol, i això implica, un dèficit democràtic excloent que atempta contra el pluralisme polític. Més enllà, la barrera electoral no només nega la representativitat de milers de valencianes i valencians, sinó que, a més, és referida a la totalitat del territori, i no tan sols a cada circumscripció electoral, fet completament discriminatori, atés que pot traïr la voluntat dels votants en el cas que una llista electoral obtinga representació en la seua circumscripció, però no ultrapasse la barrera de tota la comunitat autònoma. Per tant, veiem amb tristesa que allò que fa particular el nostre estatut no és la nostra riquesa cultural o lingüística, sinó la manca de representativitat i l'exclusió del sistema de milers de persones.

Considerem que el document ha de promoure un marc ampli de convivència pel que fa a elements simbòlics, com ara la denominació del territori. El nou text estatutari ha de ser assumit com a propi tant pels que el denominen Comunitat Valenciana com els que l'anomenen País Valencià, i ha d'evitar criminalitzar aquesta segona denominació, que apareix en tants noms de partits, sindicats i associacions culturals. L'objectiu hauria de ser afavorir la convivència i creiem que, amb una tasca constant de pedagogia política i cultural es pot aconseguir.

El reconeixement de la cooficialitat de valencià i castellà ens obliga també a reclamar una atenció especial al requisit lingüístic, sense l'acompliment real del qual, el valencià aniria empobrint-se i perdent encara més ús social i més sentit vertebrador. Volem fer-nos ressò de la necessitat de potenciar les particularitats de les valencianes i valencians, i volem fer-ho no des de l'òptica de la diferenciació, sinó des del punt de vista de la riquesa cultural que ens aporta. Ens referim, sobretot, a la potenciació d'una societat bilingüe, on valencià i castellà convisquen de manera simètrica, fet

que fa també indispensable l'aplicació del requisit lingüístic pel "respecte i la especial protecció" al qual es refereix la Constitució Espanyola (Art. 3.3).

Com que el procés de reforma estatutària no s'ha tancat encara, demanem que siguen tinguts en compte i incorporats aquests punts al nou text estatutari valencià, ja que sense aquests no es pot afirmar que siga plenament democràtic, ni que arplegue totes les sensibilitats de la nostra societat i la identitat lingüística del poble valencià. Ni evidentment suposaria cap avanç respecte de l'Estatut del 1982.

Finalment, agraïm l'atenció prestada i reiterem que aquesta proposta de Valencians pel Canvi, integrat per valencians i valencianes "bons fills de la terra" —fórmula que tant agradava al mestre Sanchis Guarner— i de manifesta fidelitat envers el País Valencià, no pretén ser una condemna al nou projecte d'Estatut elaborat pels partits majoritaris, en el qual reconeixem aspectes positius. La nostra proposta de millora, honesta i ferma, ha de permetre que totes les valencianes i valencians ens sentim partícps del nostre futur.

Francesc de Paula Burguera, Joan Francesc Mira, Ramon Lapiedra, Rosa Serrano, Vicent Alonso, Pedro Ruiz Torres, Joan Sifre, Rosa Solbes, Vicent Esteve, Vicent Mauri, Diego Gómez, Juli Esteve, Josep Mª Soriano Bessó, Emili Tortosa, Ernest García, Joan Ramon Peris, Carmen Aranegui, Joaquim Donat, Josep Lluís Barona, Antoni Furió, Manuel F. Alcaraz, Vicent Garcés, Josep V. Boira, Josep Piera, Encarna Signes, Feliciano Albaladejo, Alfons Llorenç, Empar Ferrando, Gustau Muñoz, Josepa Cucó, Rafael Xambó, Pep Pérez, Francesc Bayarri, Francesc Pérez Moragón, Manuel Perucho, Antoni Martínez Andreu, Josep Martínez Bisbal, Elia Serrano, Joan Ramon Borràs, Vicent Àlvarez, Marc Granell, Francesc Asensi Botet, Joan Serafi Bernat, Albert Hauf i Valls, Tirso Irure, Josep Mª Aulló, Rafael Reig, Adel Francés, Pilar Gregori, Antoni Ferrando Francés, Vicent Olmos, Vicent Martínez Sancho, Juli Peretó, Gaspar Jaén i Urban, Artur Aparici, Josep Gregori, Vicent Romans, Manel Rodríguez-Castelló, Joan Garí, Josep F. Escudero, Ignasi Lerma, Jesús Huguet, Josep-Antoni Ybarra, Jesús Puig, Andreu Tobarra, Joan Carles Girbés, Jesús Pons, Ernest Reig, Casimir Nalda i Ausina, Manuel Molins, Rosanna Pastor, Joan Manuel Garijo, Joan Pla, Àngel Llàcer, Faust Ripoll, Carme Miquel, Rafael Alemany, Josep Forcadell, Albert Poveda, Josep Ochoa, Albert Girona, Vicent Goterris i Bort, Isabel-Clara Simó, Enric Casaban, Joan Josep Senent, Rafael Menezo, Josep S. Blanes, Miquel Boronat, Ferran Pla, Àlvar Gómez, Vicent-Xavier Illana, Vicent Estruch i Guitart, Cristobal Sánchez, Anacleto Pons, Toni Mestre, Xavier Gómez Font, Josep Manuel Pérez, Francisco Montes, Xavier Ribera, Robert Fuster, Rosa Agulles Marí, Jordi Arenós Falcó, Joan Vila, Jaume Fullana, Vicent Moreno i Baixauli, Joan del Alcàzar, Josep Casanova Colon, Ramon Sala-Garrido, Salvador Garcia i Carbonell, Vicent Pitarch, Antoni Mulet Pons, Victor Gómez Labrado, Joan Baptiste Mollà i Fenollosa, Àngel Berna, Juan A. Cárcel Carrión.